

Mīlestības vārdnīca

Saīsinājumi

feniķ. – feniķiešu valoda

fr. – franču valoda

gr. – grieķu valoda

it. – itāļu valoda

lat. – latīņu valoda

pārn. – pārnestā nozīmē lietots vārds

sanskrit. – sanskrits

sar. – sarunvalodā lietots vārds

senebr. – senebreju valoda

A

ABDOMENS (lat. *abdomen* vēders) – vēdera lejasdaļa, vieta miesīgām iegribām. Abdomena apskate – ginekoloģiskā apskate.

ABORTS (lat. *abortivus* nelaikā dzemdēts) – ķirurģiska operācija vai cita metode grūtniecības pārtraukšanai. Parasti grūtniecība sievietei ilgst 9 mēnešus un 1 nedēļu. Tomēr dažkārt bērns piedzimst priekšlaikus. Ja bērns piedzimst pēdējās astoņās nedēļās pirms normālas grūtniecības beigām, viņš spēj izdzīvot. Taču grūtniecības pirmajās 20–25 nedēļās piedzimis bērns nav pietiekami attīstījies un dzīvotspējīgs. Tādu grūtniecības priekšlaicīgu izbeigšanos sauc par abortu. Spontānam abortam ir vairāki iemesli, visbiežāk tā ir mātes slimība vai nelaimes gadījums. Dažām sievietēm grūtniecība praktiski vienmēr beidzas ar spontānu abortu. Parasti šādos gadījumos var palīdzēt ārsts. Gadās, ka grūtniecība iestājas sievietei neizdevīgā brīdī. Piemēram, vēl nav nodibināta ģimene, nav pabeigtas mācības, materiālie apstākļi ir pārāk smagi. Tādos gadījumos dažkārt sieviete mēģina izprovocēt abortu (*abortus provocatus*). Tas ir ļoti bīstami. Ir daudz mānīgu ieteikumu, kā izsaukt abortu. Apgalvo, ka abortu var izraisīt, piemēram, lēkājot uz vietas, ilgi pastaigājoties, mērcējot kājas karstā ūdenī, iedzerot karstu punšu. Embrijs ir labi aizsargāts, tāpēc šie līdzekļi viņa veselībai nekaitē un nav gaidītā rezultāta. Ja tomēr pēc to

izmēģināšanas sievietei sākas menstruācija droši vien tas notiek tāpēc, ka grūtniecības nemaz nav bijis. Tomēr daudzi ieteikumi nav tik nekaitīgi un var izraisīt vai nu saindēšanos, vai citas nopietnas komplikācijas. Tikai ārsts speciālists stacionārā drīkst paplašināt dzemdes kakliņu, ievadīt speciālu instrumentu, izņemt embriju un rūpīgi iztīrīt dzemdi. Pēc sievietes vēlēšanās abortus var izdarīt, kamēr embrijs nav sasniedzis 12 nedēļu vecumu. Vēlāk – tikai sevišķos gadījumos veselības problēmu dēļ. Mākslīgais aborts pazīstams jau tūkstošiem gadu. Ir periodi, kad abortus neuzskatīja par ļaunumu un tos plaši pielietoja. Citos periodos sievietēm par abortu piesprieda naudas sodus. Kristietības sākumā pret abortiem iebildumu nebija. Aizliegumi sākās vēlāk. Ar nāvi sodīja tās sievietes, kuras abortu izdarīja grūtniecības trešajā mēnesī, jo to uzskatīja par slepkavību. Pašlaik attieksme pret mākslīgo abortu dažādās valstīs ir atšķirīga. Aborti izraisa ļoti daudz fizisku un it sevišķi psiholoģisku problēmu. Vēl arvien netiek veltīta pietiekama uzmanība jauniešu dzimumaudzināšanai. Kontraceptīvo līdzekļu iegāde un lietošana atstāta pašu jauniešu ziņā, tāpēc ka vecāki «negribot steidzināt viņu intīmās attiecības». Cilvēki ir atrisinājuši vissarežģītākās tehniskās problēmas, taču svarīgāko cilvēcisko problēmu risinājumos ir bezpalīdzīgāki par pirmatnējo cilšu sabiedrību.

ABSTINENCE (lat. *abstinentia* atturēšanās, atturība) – atturība dzimumdzīvē, ierastā dzimumdzīves cikla pārtraukumi, kas saistīti ar ārkārtējiem apstākļiem – komandējumiem, dienestu armijā, atrašanos ieslodzījumā utt. Speciālisti izdala parciālo abstinenci – piespiedu atturēšanos, ko atvieglo tiši izraisīta (masturbācija) vai

patvaļīga (pollūcijas) spermas ejakulācija, un totālo abstinenci – pilnīgu dzimumaktivitātes trūkumu, kad ejakulācija vispār nenotiek. Dzimumtieksme ir vēlme, ko izjūt visi cilvēki, tāpat kā izsalkumu un slāpes, kas laiku pa laikam jāapmierina. Ja nav iespējams dzimumtieksmi apmierināt dabiskā veidā, cilvēks kļūst nervozs, agresīvs, sāk meklēt citus veidus. Tāpēc var uzskatīt, ka seksuālo apmierinājumu gūst visi: tas var notikt aktīvi vai pasīvi, tieši vai pastarpināti, miegā vai nomodā. Arī tie, kas to noliedz, gūst apmierinājumu, kaut vai neapzināti. Abstinence ir vēlama pirms un pēc dzemdībām. Sievietēm tā jāievēro apmēram divas nedēļas pirms dzemdībām, bet pēc sarežģītām dzemdībām – pat sešas nedēļas. Jāatceras, ka vīrietis un sieviete var gūt seksuālo apmierinājumu, neievadot dzimumlocekli makstī. Daudzām pirmatnējām tautām menstruāciju periodā dzimumdzīvei bija noteikts tabu – aizliegums. Mūsu sabiedrībā vērojams kaut kas līdzīgs. Tomēr daudzām sievietēm glaimo, ka vīrs par viņām interesējas arī šajās dienās. Tāpēc svarīgi, lai vīrieši un sievietes rīkotos tā, kā viņi abi vēlas. Patiesībā sekss menstruāciju laikā nenodara nekādu ļaunumu. Ilga atturība nopietni ietekmē personības garīgo stāvokli. Amerikāņu profesors Kinzi statistiski pierādīja saistību starp seksuālo atturību un psihiskajām slimībām. Dažviet musulmaņi uzskata, ka dzimumakts retāk nekā vienu reizi nedēļā ir pietiekams šķiršanās iemesls.

ĀDAMĀBOLS (gāmurs) – balsenes izcilnis, vairogskrimslis, kas vīriešiem redzams kakla priekšpusē. Nosaukums attiecināms uz aizliegto augli, ābolu no Ēdenes dārza, ar kuru Ieva iekārdināja Ādamu.